

POSTANOWIENIE

Dnia 28 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Koziół

w sprawie z wniosku radcy prawnego G. P. – obrońcy z urzędu skazanego **K. T.**
o wznowienie postępowania zakończonego postanowieniem Sądu Apelacyjnego w
Katowicach z dnia 24 kwietnia 2019 r., sygn. akt II AKz 276/19, zmieniającym
postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 27 lutego 2019 r., sygn. akt
VI Ko 128/18
po rozpoznaniu zażalenia złożonego przez radcę prawnego G. P.
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 16 kwietnia 2024 r., sygn. akt II AKo 105/24
w przedmiocie odmowy przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania

p o s t a n o w i ł:

zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy

UZASADNIENIE

W dniu 14 marca 2024 r. do Sądu Apelacyjnego w Katowicach wpłynął wniosek radcy prawnego – G. P. obrońcy z urzędu skazanego K. T. w sprawie zakończonej postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2019 r., sygn. II AKz 276/19, w przedmiocie wznowienia postępowania w tej sprawie w części, to jest w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach nieopłaconej prawnej udzielonej przez obrońcę z urzędu. Jako podstawę prawną wniosku radca prawny G. P. wskazał przepis art. 190 ust. 4 Konstytucji RP oraz odwołał się do treści wyroku Trybunału

Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2023 r., sygn. akt SK 53/22, postulując tym samym o zmianę punktu 2 orzeczenia Sądu Okręgowego w Katowicach przez ustalenie wysokości kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu podlegających zwrotowi obrońcy na kwotę 720 zł, tj. kwotę określoną w § 11 ust. 4 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 16 kwietnia 2024 r., sygn. akt II AKo 105/24, odmówiono przyjęcia wniosku radcy prawnego G. P. o wznowienie postępowania w zakresie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu zakończonym postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2019 r., sygn. akt II AKz 276/19, zmieniającym postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 27 lutego 2019 r., sygn. akt VI Ko 128/18. W uzasadnieniu postanowienia Sąd Apelacyjny w Katowicach wskazał, iż z art. 540 § 2 k.p.k. wynika, że postępowanie wznowia się na korzyść strony w razie orzeczenia przez Trybunał Konstytucyjny o niezgodności systemowej aktu prawnego, na podstawie którego wydano orzeczenie. Zatem w myśl tego przepisu, wniosek o wznowienie postępowania karnego może złożyć jedynie strona tego postępowania, zaś radca prawny G. P. działa tu w interesie własnym, a nie strony, co zdaniem Sądu Apelacyjnego w Katowicach sprawia, że złożony przez wniosek jest niedopuszczalny.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył G. P.– obrońca z urzędu skazanego K. T. wskazując, iż w myśl art. 190 ust. 4 Konstytucji RP orzeczenie Trybunału stanowi podstawę do wznowienia postępowania bez jakichkolwiek ograniczeń podmiotowych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Z unormowań zawartych w rozdziale 56 k.p.k. zatytułowanym – wznowienie postępowania, wynika, że to postępowanie obejmuje jedynie postępowania rozstrzygające w kwestii odpowiedzialności karnej (por. też np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 29 października 1997 r., sygn. akt II KZ 130/97, OSNKW 1998, z. 1 – 2, poz. 10, z dnia 29 stycznia 2007 r., sygn. akt IV KO 118/07, LEX nr 346765, z dnia 28 listopada 2013 r., sygn. akt IV KO 75/13, Legalis). Trafnie wskazał Sąd

Apelacyjny w Katowicach, iż w myśl art. 540 § 2 k.p.k., postępowanie wznowia się na korzyść strony, jeżeli Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności z Konstytucją RP, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą przepisu prawnego, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie, przy czym wznowienie nie może nastąpić na niekorzyść oskarżonego. Słusznie również podkreślił, że norma zawarta w art. 542 § 1 i 2 k.p.k. określa krąg podmiotów uprawnionych do złożenia wniosku inicjującego postępowanie wznowieniowe. I tak zasadą jest, że wnioskodawcą może być jedynie osoba, która miała status strony w prawomocnie zakończonym postępowaniu (por. NP. T. Grzegorzczak, Kodeks postępowania karnego oraz ustawa o świadku koronnym. Komentarz, Warszawa 2008, s. 1147). Wyjątkowo, w razie śmierci skazanego, wniosek o wznowienie może na jego korzyść złożyć osoba dlań najbliższa.

Sąd Apelacyjny w Katowicach odnosząc się do treści powołanego przez wnioskodawcę wyroku Trybunału Konstytucyjnego, zasadnie uznał, że radca prawny G. P. – obrońca z urzędu skazanego K. T., nie posiadał statusu strony w postępowaniu, którego dotyczy przedmiotowy wniosek wznowieniowy, w związku z czym w myśl przepisów kamprocesowych nie jest osobą uprawnioną do jego złożenia we własnym interesie. Radca prawny G. P. zresztą wprost wskazał, że domaga się wznowienia postępowania w celu zasądzenia na swoją rzecz dodatkowych kosztów wynikających z udzielonej skazanemu K. T. pomocy prawnej, a zatem oczywistym jest, że żąda wzruszenia prawomocnego rozstrzygnięcia na swoją korzyść, nie zaś na korzyść osoby przez siebie reprezentowanej. Tym samym Sąd Apelacyjny w Katowicach doszedł do słusznej konkluzji, że wniosek został złożony przez osobę nieuprawnioną w myśl art. 540 § 2 k.p.k. oraz art. 542 § 1 i 2 k.p.k., i nie mógł zostać uwzględniony.

Na marginesie należy zauważyć, iż w realiach niniejszej sprawy skutek wynikający z treści wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 20 kwietnia 2023 r., sygn. akt SK 53/22, może zostać osiągnięty przez złożenie do właściwych sądów przez radcę prawnego G. P. wniosku, na podstawie art. 626 § 2 k.p.k., o zasądzenie od Skarbu Państwa dodatkowej kwoty tytułem wynagrodzenia za czynności obrońcy z urzędu w sprawie zakończonej postanowieniem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 24 kwietnia 2019 r., sygn. akt II AKz 276/19 (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 maja 2024 r., sygn. akt IV KO 33/18).

Mając to wszystko na uwadze Sąd Najwyższy postanowił, jak na wstępie.

[PGW]

[ms]